Р Е Ш Е Н И Е
№ 41493

гр. София, 26.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Второ отделение 15 състав,** в публично заседание на 06.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Росица Цветкова

при участието на секретаря Антонина Митева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **6442** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на М. Д. Х. срещу Столична община за заплащане на сумата от 750 евро, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от прогласената за нищожна т. 4 от Заповед № РД-09-50-1203/15.07.2010 г. на главния архитект на Столична община, ведно със законната лихва от 10.10.2024 г. до окончателното изплащане на сумата. Ищцата твърди, че е собственик на поземлен имот с идентификатор 14831.6504.647, кв. 4, местност „Вилна зона Врана – Г.“, с площ 741 кв. м, който попада в териториалния обхват на посочената заповед. Излага, че с т. 4 от нея е забранено изработването и одобряването на частични подробни устройствени планове и планове-извадки по чл. 133, ал. 1 ЗУТ до одобряването на подробен устройствен план за територията. Сочи, че тази част от заповедта е прогласена за нищожна с Решение № 19411/10.10.2024 г. по адм. дело № 5440/2024 г. на Административен съд – София-град, оставено в сила с Решение № 2177/05.03.2025 г. по адм. дело № 11684/2024 г. на Върховния административен съд. Поддържа, че вследствие на прилагането на забраната е била

възпрепятствана да осъществи намерението си да урегулира имота и да построи собствен дом. В продължение на почти две години изпитвала стрес, притеснения, безсъние, напрежение, безпокойство, разочарование и безсилие. Създаденото положение се отразило неблагоприятно на настроението и жизнения ѝ тонус, накърнило доверието ѝ в администрацията и чувството ѝ за справедливост. Наложило се да отделя време и средства за консултации и съдебни производства, като забавянето и повишаването на строителните разходи засилили тревогите ѝ относно възможността да осъществи намерението си. Иска присъждане на обезщетението, законната лихва и разноските по делото. В съдебното заседание поддържа иска чрез процесуалния си представител.

Ответникът Столична община чрез процесуален представител оспорва иска. Прави възражение за погасяване на вземането по давност, като поддържа, че при нищожен административен акт давността започва да тече от издаването му, поради което петгодишният срок е изтекъл на 15.07.2015 г. Оспорва настъпването на твърдените вреди и наличието на пряка причинна връзка между тях и прогласената за нищожна част от заповедта. Сочи, че не са представени медицински документи за установяване на твърдените състояния и че реализирането на инвестиционното намерение зависи от множество предпоставки, а не единствено от възможността за изработване на план-извадка. Счита претендираното обезщетение за завишено. При условията на евентуалност прави възражение за съпричиняване по чл. 5, ал. 2 ЗОДОВ, тъй като ищцата не е оспорила заповедта в разумен срок след издаването ѝ. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ищцата.

СГП чрез прокурор Д. дава заключение за основателност и доказаност на иска. Счита, че са установени предпоставките за отговорността по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ и че претендираният размер на обезщетението не е прекомерен. Посочва, че при определянето му следва да се съобрази липсата на доказателства за тежки и необратими здравословни последици.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства и доводите на страните, приема за установено следното:

М. Д. Х. е собственик на поземлен имот с идентификатор 14831.6504.647, с площ 741 кв. м, в местността „Вилна зона Врана – Г.“, район „П.“, Столична община. Със Заповед № РД-09-50-1203/15.07.2010 г. главният архитект на Столична община е допуснал изработването на подробен

устройствен план – план за регулация и застрояване, за местността „Вилна зона Врана – Г. – разширение“. С т. 4 от заповедта е разпоредено до одобряването на подробния устройствен план в определения териториален обхват да не се допуска изработване и одобряване на частични подробни устройствени планове и планове-извадки по чл. 133, ал. 1 ЗУТ.

През 2023 г. ищцата е поискала разрешение за изработване на проект за подробен устройствен план – план за регулация и застрояване, план-извадка, за собствения си имот. С писмо изх. № САГ23-ГР00-2732-1/24.11.2023 г. главният архитект на Столична община я е уведомил, че искането се отнася до имот в обхвата на плана, допуснат с посочената заповед, изменена със Заповед № РД-09-50-353/04.06.2013 г., и че съгласно т. 4 от нея не се допуска изработването и одобряването на частични подробни устройствени планове и планове-извадки. Ищцата е потърсила съдебна защита. С Решение № 19411/10.10.2024 г. по адм. дело № 5440/2024 г. на Административен съд – София-град е прогласена нищожността на т. 4 от Заповед № РД-09-50-1203/15.07.2010 г. по отношение на нейния имот. Решението е оставено в сила с Решение № 2177/05.03.2025 г. по адм. дело № 11684/2024 г. на Върховния административен съд.

За установяване на твърдените неимуществени вреди са разпитани свидетелите Д. С. и Ц. Д. П.. От събраните гласни доказателства се установява, че свидетелят С. познава ищцата от около десет години и поддържа редовни контакти с нея и семейството ѝ. Знае за желанието ѝ да построи къща в имота. По негови наблюдения проблемите с устройствената процедура я направили разочарована, притеснена и раздразнителна. При срещите им често говорела за затрудненията, споделяла, че се чувства безпомощна и че повишаването на строителните разходи обърква плановете ѝ предвид ограничените ѝ финансови възможности. Свидетелят е наблюдавал прояви на раздразнение в семейна среда, включително към детето ѝ. Посочва, че няма непосредствени впечатления относно проблемите със съня и не е запознат с развитието на административната процедура след прогласяването на нищожността.

Свидетелката П. е майка на ищцата и живее с нея. Потвърждава желанието ѝ да урегулира имота и да построи дом. По нейни наблюдения затрудненията с администрацията причинили на дъщеря ѝ продължителни притеснения, разстройване и проблеми със съня. Ищцата се тревожела за вложените средства, забавянето и поскъпването на строителството. Не е търсила психологична или психиатрична помощ и не е извършвала медицински изследвания във връзка с тези

оплаквания. След приключване на съдебното производство предприела действия за изготвяне на нов проект.

Съдът кредитира свидетелските показания относно непосредствено възприетите промени в състоянието и поведението на ищцата. В тази част те са последователни, взаимно се допълват и съответстват на установените писмени данни за развитието на процедурата. Показанията на свидетелката П. са преценени при условията на чл. 172 ГПК във връзка с чл. 144 АПК. Родствената връзка с ищцата не обосновава сама по себе си отхвърлянето им, а съвместното съжителство обяснява непосредствените ѝ впечатления от ежедневното състояние на дъщеря ѝ. Основните ѝ наблюдения се потвърждават от другия свидетел.

От съвкупната преценка на писмените и гласните доказателства съдът приема, че противопоставянето на забраната и необходимостта тя да бъде преодоляна по съдебен ред са причинили на ищцата продължителни тревоги, разочарование, чувство за безпомощност и раздразнителност, отразили се върху съня и общуването ѝ в семейството.

При така установеното от фактическа страна съдът намира от правна страна следното:

Искът е допустим. Предявен е от лице, което твърди, че е претърпяло вреди от незаконосъобразен административен акт, срещу надлежния ответник по чл. 205 АПК – Столична община, в чиято структура е органът, издал акта. Нищожността на относимата към имота на ищцата част от заповедта е установена с влязло в сила съдебно решение. Възражението за погасителна давност е относимо към основателността на иска и не обуславя прекратяване на производството.

Разгледан по същество, искът е основателен.

Съгласно чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За ангажиране на отговорността е необходимо наличието на незаконосъобразна административна дейност, настъпила вреда и пряка и непосредствена причинна връзка между тях. Отговорността е обективна и съгласно чл. 4 ЗОДОВ не зависи от вината на длъжностното лице. Незаконосъобразността на процесната част от заповедта е установена с влезлите в сила съдебни решения, с които е прогласена нищожността ѝ по отношение на имота на ищцата. Този въпрос не

подлежи на преразглеждане в настоящото производство.

Възражението за погасяване на вземането по давност е неоснователно. Разрешението по т. 4 от Тълкувателно решение № 3/22.04.2005 г. по тълк. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, свързващо началния момент на давността при нищожните административни актове с издаването им, не означава, че давността може да изтече за вземане за обезщетение, преди да са настъпили вредите. Съобразно чл. 114, ал. 1 ЗЗД давността предполага възникнало и изискуемо вземане. В случая не се претендира обезщетение за вреди, настъпили при издаването на заповедта през 2010 г. Твърдените и установени отрицателни преживявания са свързани с предприетите през 2023 г. действия за устройствено урегулиране на имота и конкретното противопоставяне на забраната при разглеждането на искането на ищцата. Между настъпването на тези вреди и предявяването на иска на 28.05.2026 г. не е изтекъл петгодишният срок по чл. 110 ЗЗД. Изчисляването му единствено от датата на заповедта, без оглед на времето на увреждането, би довело до погасяване на вземане, преди то да е възникнало.

Установено е настъпването на подлежащи на обезщетяване неимуществени вреди. Изводът не се основава единствено на нищожността на административния акт, а на конкретните данни за продължителни тревоги, разочарование, безпомощност, раздразнителност и проблеми със съня. Неоснователен е доводът на ответника, че липсата на медицински документи изключва доказването на вредите. Душевните страдания могат да бъдат установени със свидетелски показания и обезщетяването им не предполага непременно развитие на заболяване или провеждане на лечение. Липсата на медицински установени последици има значение при определянето на размера, но не опровергава доказаните отрицателни преживявания.

На следващо място съдът приема, че е налице пряка и непосредствена причинна връзка между прогласената за нищожна забрана и установените вреди. Администрацията се е позовала именно на т. 4 от заповедта при разглеждането на искането на ищцата. По този начин забраната е била фактически приложена спрямо нея и е препятствала развитието на предприетата устройствена процедура. Нищожността на акта не заличава факта на неговото прилагане и причинените от това неблагоприятни последици.

За уважаването на иска не е необходимо да се установи, че без забраната ищцата със сигурност би получила разрешение за строеж и би построила къщата в определен срок. Предмет на

обезщетяване са отрицателните преживявания от препятстването на процедурата с недействителна забрана, а не пропуснати ползи от неосъществено строителство. Поради това зависимостта на крайния резултат от други законови предпоставки не изключва причинната връзка. Повишаването на строителните разходи не се възприема като вреда, причинена от ответника, а като обстоятелство, обясняващо засилените притеснения на ищцата от забавянето. Същевременно не всяко затруднение в административната процедура след окончателното прогласяване на нищожността може да бъде отнесено към процесния акт. Доказаните преживявания при противопоставянето на забраната и по време на съдебното ѝ оспорване обаче са достатъчни да обосноват отговорността на ответника.

Неоснователно е възражението за съпричиняване по чл. 5, ал. 2 ЗОДОВ. Ответникът не е установил конкретно поведение на ищцата, допринесло за настъпването или увеличаването на вредите. Самото изтичане на време от издаването на заповедта до оспорването ѝ не доказва такъв принос. Няма данни през 2010 г. ищцата да е предприемала действия за урегулиране на имота, да ѝ е била противопоставена забраната и да са възникнали претендираните вреди. След конкретното засягане на интересите ѝ тя е потърсила съдебна защита.

Размерът на обезщетението следва да се определи по справедливост съгласно чл. 52 ЗЗД. В тази връзка съдът съобразява характера на засегнатия интерес, свързан с намерението на ищцата да изгради собствен дом, продължителността на несигурността от противопоставянето на забраната през 2023 г. до окончателното приключване на съдебното оспорване през март 2025 г., повторяемостта на притесненията и отражението им върху съня, настроението и семейното общуване. Отчита и необходимостта да бъдат отделени време и усилия за съдебно преодоляване на недействителната забрана. Наред с това не са доказани тежки или трайни здравословни последици, необходимост от лечение или съществено нарушаване на обичайния начин на живот. Установените страдания са с умерен интензитет, но продължителността и отражението им върху ежедневието надхвърлят краткотрайното неудовлетворение от неблагоприятен административен отговор. При съвкупната преценка на тези обстоятелства съдът намира, че претендираните 750 евро представляват справедливо обезщетение за доказаните неимуществени вреди. Искът следва да бъде уважен изцяло.

Основателна е и претенцията за законна лихва от 10.10.2024 г. При нищожен административен акт

задължението за обезщетяване не възниква едва с влизането в сила на съдебното решение, установяващо нищожността. Към заявената начална дата забраната вече е била приложена спрямо ищцата и вредите са били настъпили. На основание чл. 84, ал. 3 и чл. 86, ал. 1 ЗЗД и в рамките на заявеното искане законната лихва се дължи от 10.10.2024 г. до окончателното изплащане.

При този изход на спора на ищцата се дължат доказаните разноски на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ - 400 евро за адвокатско възнаграждение и 5,11 евро за държавна такса Възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение от 400 евро е неоснователно с оглед извършената процесуална работа, проведеното заседание с разпит на двама свидетели и необходимостта от защита по възраженията за давност, причинна връзка и съпричиняване. На ищцата следва да се присъдят разноски в общ размер на 405,11 евро, съобразно доказателствата за извършването им.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Столична община да заплати на М. Д. Х. от обл. С., [населено място], [улица] , на основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ сумата от 750 (седемстотин и петдесет) евро, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от прогласената за нищожна т. 4 от Заповед № РД-09-50-1203/15.07.2010 г. на главния архитект на Столична община по отношение на поземлен имот с идентификатор 14831.6504.647, ведно със законната лихва от 10.10.2024 г. до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Столична община да заплати на М. Д. Х. на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ сумата от 405,11 евро, представляваща разноски по делото, от които 400 евро за адвокатско възнаграждение и 5,11 евро за държавна такса.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.